

Životní prostředí – prostředí pro život

Zachování a obnova ekosystémů subalpínských trávníků: od přísné ochrany po obnovní management

Mgr. et MgA. Radim Hédl, Ph.D.

Botanický ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.

Číslo a název projektu: SS03010065 Příčiny úpadku a systém účinné obnovy prioritních typů stanovišť subalpínských trávníků

Prioritní téma programu: 3.1. Zachování a obnova struktury a přirozených funkcí ekosystémů, přírodních stanovišť a krajiny

Klíčová slova: struktura a funkce ekosystémů; ochrana biodiverzity; subalpínské trávníky; obnovní management; interdisciplinární výzkum

Stanoviště nad horní hranicí lesa hostí jedny z nejcennějších a zároveň nejzranitelnějších ekosystémů v České republice. Většinou jde o různé typy subalpínských trávníků, z nichž některé jsou chráněny podle směrnice 92/43/EHS (soustava Natura 2000), obecně pak vícenásobně prostřednictvím chráněných území zřízených na základě národní i evropské legislativy.

Přes přísnou ochranu však v CHKO Jeseníky dochází v posledních letech k plošnému odumírání stanovištně extrémních trávníků s kostřavou nízkou a metličkou křivolakou. Odumírání představuje pro ochranu přírody vážný problém, jehož příčiny jsou zatím nejasné a mohou mít širší kontext. Z podnětu AOPK ČR a MŽP ČR řeší konsorcium tří výzkumných institucí projekt podpořený v rámci programu Prostředí pro život, jehož hlavním cílem je obnova a do budoucna účinnější ochrana struktury a biodiverzity daných ekosystémů.

Základem řešení tříletého projektu započatého v roce 2021 je terénní výzkum integrující několik různých přístupů – od terénního experimentu přes monitoring a plošné mapování zdravotního stavu, až po posouzení dlouhodobého vývoje sledovaného území s důrazem na historický vliv člověka. Výsledky bude státní ochrana přírody aplikovat při zpracování plánů péče a následném managementu v příslušných chráněných územích (NPR Praděd, PR Břidličná). Ve spolupráci s resortem životního prostředí bude vytvořena aktualizovaná strategie dlouhodobé péče o cenné ekosystémy subalpínských trávníků, rozšiřující dosavadní spektrum přístupů o nově získané poznatky.